

Huidige viering octaaf van Schilberg

De vieringen in het octaaf vinden tegenwoordig plaats in een grote tent die bij de kapel wordt gebouwd. In de tent staat ook een stand met devotionalia. De kapel zelf wordt dagelijks door mensen bezocht die kort naar binnen gaan om er te bidden. Achter in de kapel bevindt zich een boek, waarin bezoekers hun intenties kunnen opschrijven. Er blijken reeds twaalf van dergelijke boeken te zijn volgeschreven. Ze worden bewaard in de pastorie van Echt. De intenties lopen uiteen van genezing van kanker tot hulp bij het eindexamen. In de kapel bevinden zich, als dank voor verkregen gunsten, enkele zogenaamde ex-voto's, die soms een lichaamsdeel afbeelden waarvoor genezing is gevraagd en verkregen.

Bijzonderheden kapel van Schilberg

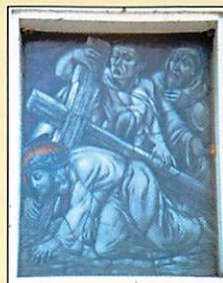
De eenbeukige kapel is opgetrokken uit baksteen. Tegen de buitenmuren zijn steunberen aangebracht. In de buitenmuren zijn veertien kruiswegstaties in opaline-techniek aangebracht, vervaardigd door door Jacques Verheyen. In de boogvensters van de kapel bevinden zich zes glas-in-loodramen uit 1947, eveneens van de Echter glazenier Jacques Verheyen met Maria voorstellingen: Anna met Maria als kind; Maria Boodschap; Maria

als moeder van Peys, Troost en Hulpe; de Moeder van Smarten en Maria Tenhemelopneming.

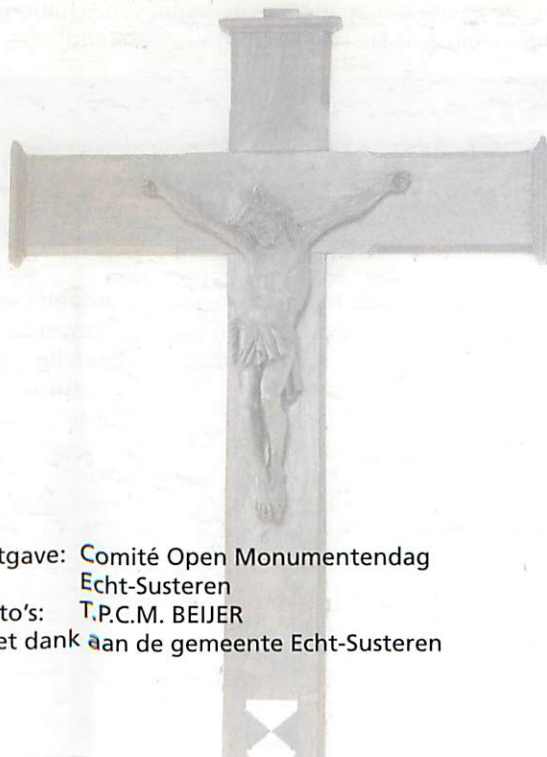
Boven de deur in de voorgevel is eveneens een raam aangebracht. Tussen de deur en het raam staat het chronogram dat 1691 weergeeft: 'Marla Van peYs, Van trost en hULpe tegen aLLe VerWoestIngen onser VIJanDen'.

Drukkerij Koenen v.o.f. - Echterbosch-Echt

De kapel heeft een zadeldak dat bekroond wordt door een kleine klokkentoren, waarin een klokje hangt. Een ouder klokje met het opschrift "Joannes Vocor" hetgeen betekent: "ik word genoemd Joannes" maakt onderdeel uit van de collectie van het museum te Echt. Het is vermoedelijk gemaakt door een Venlose klokkengieter, dateert uit 1523 en heeft in de vroegere kleinere kapel gehangen of ergens anders en is later in de kapel van Schilberg anno 1691 geplaatst.

Bouwkundig is de kapel sedert 1691 nauwelijks veranderd. Later werd de kapel bepleisterd en wit geschilderd. De oorspronkelijke dakbedekking bestond uit leien die later werden vervangen door dakpannen.

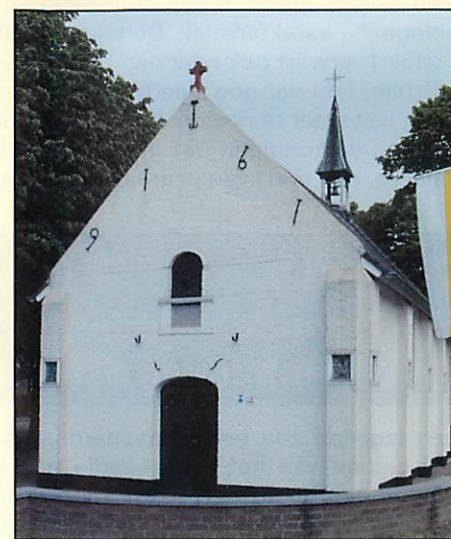

Uitgave: Comité Open Monumentendag
Echt-Susteren

Foto's: T.P.C.M. BEIJER

Met dank aan de gemeente Echt-Susteren

Open Monumentendag 2006

Vanwege 20 jaar Open Monumentendag is dit jaar gekozen voor het thema "feest". Het comité Open Monumentendag Echt-Susteren heeft dit thema aangegrepen om

*Het feest van het octaaf van
O.L. Vrouw van Schilberg*

extra onder de aandacht te brengen met de uitgifte van deze flyer.

Verklaringen voor de naam Schilberg

Volgens dr. Vic Mennen uit België, staat de naam in verband met de geologische gelaagdheid van de bodem, waarin een zogenaamde zandschel of zandschil voorkomt. Een zandschil is een gewestelijke benaming voor een verharde laag zand tussen andere geologische formaties, die aan de werking van de wind blootstaat. De in Echt gelegen Schilberg zou dus kunnen slaan op een perceel grond of een duin met een dergelijke geologische karakteristiek. De naam Schilberg (scheel of schier) verwijst ook naar een flauwe helling in het landschap, iets wat nog steeds vanaf de spoorwegovergang valt waar te nemen. In Echt zelf hoor je vaak de mening verkondigen dat de naam duidt op een schedelberg, een soort van begraafplaats dus.

De legende van de kapel van Schilberg

Volgens een legende zou een schaapherder op een dag na het bidden van het rozenhoedje een klein Mariabeeldje in een boom zien staan. Hij bracht het beeldje naar de parochiekerk in Echt, maar de volgende dag was het beeldje weer op zijn oude plek terug. Zo maakte Maria duidelijk dat zij op die plaats ver eerd wilde worden. Er werd een kapelletje gebouwd en voortaan kwamen mensen daar om de bijzondere voorspraak van Maria af te smeken. Het is volstrekt onduidelijk wanneer dat precies was. Dat er vóór de huidige kapel van Schilberg uit 1691 al een kluizenaarswoning heeft gestaan blijkt uit officiële kadastrakaarten die spreken van een "eremittage" naar de eremiet (eenzame kluizenaar) die er woonde.

Oorsprong kapel van Schilberg

Over het ontstaan van de Mariaverering te Schilberg is weinig bekend. In 1733 vroeg Jacoba de Chatelain een aflaat voor hen die deelnamen aan de verering van de Zeven Smarten van Maria door langs de zeven kapellen te lopen en er te bidden. De bisschop keurde haar plannen op 9 mei 1733 goed en verleende een aflaat van veertig dagen. De kapel van Schilberg was toen het eind van de route die begon op de Houtstraat vlakbij het goed "Holtstraete" van de familie Chatelain. De zeven kapelletjes staan nu gegroepeerd rond de kapel van Schilberg. Een kruis van witte tegels op het trottoir herinnerde aan de plek waar ze vroeger gestaan hadden. In december 1999 bij de renovatie van de Houtstraat zijn in plaats van de witte tegels, hardstenen tegels met de afbeelding van de kapelletjes aangebracht. Mogelijk hangt de ontstaansgeschiedenis van de kapel van Schilberg samen met die van de kapel "in 't Zand" te Roermond. Vanwege de aantrekkingskracht en het succes hiervan kan in de 16e - 17e eeuw besloten zijn een plaatselijk alternatief te bieden. De eerste benaming van de kapel van Schilberg is gelijknamig aan die van Roermond (In 't Zand).

Het miraculeuze beeld van O.L.V. van Schilberg

Van alle miraculeuze Mariabeelden in Nederland heeft Moeder Maria van Peys, Trost en Hulpe, oftewel Onze Lieve Vrouwe van Schilberg de meest onduidelijke geschiedenis. Het Mariabeeld met het Kind Jezus is een typisch Mechels beeldje uit het allereerste begin van de 16e eeuw. Tussen 1876-1880 is het beeldje gepolychromeerd en voorzien van een nieuwe kroon. Op de rechterarm draagt Maria het kind Jezus en op haar linkerarm een opengeslagen boek waarnaar het kindje wijst, met de begintekst van het Weesgegroet Maria.... Verondersteld wordt dat de devotie tot Onze Lieve Vrouwe van Schilberg wel al wat ouder is, maar heel lang vrij kleinschalig is geweest. Pas in het laatste kwart van de 19e eeuw en het eerste van de 20e eeuw kwam zij tot volle bloei.

Voorgere viering octaaf van Schilberg

Op 14 november 1834 verleende paus Gregorius XVI eeuwigdurend een volle aflaat aan allen die, na rouwmoedig gebiecht en gecommuniceerd te hebben, op het feest van Maria Geboorte (8 september) en het daaraan verbonden octaaf, de kapel van Schilberg bezochten. In Echt met alle bijbehorende gehuchten kreeg deze Mariaviering wel een hele bijzondere aandacht. Populair werd deze feestdag "Lès Levrouw" (laatste Mariafeest) genoemd. De feestdag van Maria Geboorte op 8 september werd steevast gevierd als een zondag. In Echt en omgeving waren alle bedrijven, winkels en scholen op deze dag gesloten. 's Ochtends werd vanuit de omliggende kerken in processie naar de kapel van Schilberg getrokken voor het vieren van de H. Mis en 's middags werd onder zeer grote belangstelling het lof gevierd. Vanuit de omliggende plaatsen kwamen eveneens veel mensen naar dit feest. De commercie profiteerde van de grote toeloop en een van de vele activiteiten was de zogenaamde Klein Kermis bij de kapel van Schilberg. Doch de tijd stond rondom dit feest niet stil en de laatste jaren is een en ander op een zeer eigentijdse wijze aangepast.

